

11. Međunarodna *online* konferencija i sastanak članova Europskog društva za preventijska istraživanja

7. – 9. listopada 2020. godine

S obzirom na novonastale okolnosti zbog globalne epidemije COVID-19 uzrokovane koronavirusom (SARS-CoV-2), od 7. do 9. listopada 2020. godine umjesto planiranog održavanja konferencije u Lisabonu, virtualno je održana 11. Međunarodna konferencija i sastanak članova Europskog društva za preventijska istraživanja (engl. *European Society for Prevention Research – EUSPR*) *Make prevention science relevant for all: co-production and impact*.

Posebnost ovogodišnje Konferencije bila je činjenica da se odvijala *online* gdje su se sudionici mogli priključiti Konferenciji putem zadanih internetskih poveznica, bez obzira na svoju lokaciju. To je ujedno značilo da se Konferencija mogla odvijati nesmetano i uz prisutnost svakoga zainteresirana pojedinca. Glavna tema Konferencije bila je međusobna suradnja u preventijskoj znanosti, njezin utjecaj kao i relevantnost preventijske znanosti za svakog pojedinca. Uzevši u obzir novonastalu okolnost, velik broj tema plenarnih izlaganja i tematskih sekcija bio je posvećen upravo povezivanju preventijske znanosti i njezinih znanja s utjecajem koronavirusa. Jedan dio plenarnih izlaganja nastojao je podijeliti recentna istraživanja i dobivene podatke o psihičkom i fizičkom stanju populacije nakon razdoblja izloženosti izolaciji i prilagođavanju novim globalnim životnim pravilima. Na Konferenciji se registriralo 303 sudionika te je bilo osam plenarnih izlaganja, 23 usmena, snimanih izlaganja mladih istraživača te 83 poster prezentacije.

Konferenciju su dodatno obogatile tri radionice koje su se odvijale prvi dan. Prva radionica bila je o *Prevention and co-creation* koju su provele Ina Koning (*Utrecht University*) i Charlotte De Kock (*Ghent University*) te su posebno ciljale na pružanje podrške profesionalcima u prijelazu iz detaljno postavljenih ciljeva u akcijski plan i suradnju sa zajednicom. Koristeći se praktičnim primjerima ko-kreacije preventivnih aktivnosti, sudionici su mogli dobiti bolji uvid u različite načine uključivanja u ko-kreaciju. Također, zadnji dio radionice dodatno je obogaćen podjelom iskustava među sudionicima. Druga radionica bila je naziva *EU-Dap Training of Trainers* koju su prezentirali Johan Jongbloet, Annemie Coone i Peer van der Kreeft (*Hogeschool Ghent*), Oihana Rementeria (*Bilbao*), Clarice Madruga i Zila Sanchez (*Universidado Federal de Sao Paolo*). Radionica je bila namijenjena već iskusnim trenerima u području školske prevencije s mreže EU-Dap fakulteta s fokusom na intervenciju *Unplugged* kao i trenerima u ostalim preventivnim programima. U prvom dijelu radionice raspravljalo se o mogućnostima prilagodbe određenih aktivnosti *Unplugged* programa različitim kulturama i kontekstima u učionici putem *online* načina rada kao i mogućnostima prilagodbe *Unplugged* treninga za učitelje *online*. Posljednji dio radionice bio je posvećen prikazu stanja i nalaza vezanih uz potencijalni negativan učinak loše adaptacije na učinak programa. Treća radionica bila je posvećena mladim znanstvenicima naziva *Involving members of the public in the*

design and conduct of research: developing Public Involvement in Prevention Science. Prezentori su bili Jeremy Segrott i Peter Gee (oboje, *Cardiff University*) te članovi *DECIPHer*ove savjetodavne grupe mladih ljudi – ALPHA (*DECIPHer*). Radionica je nastojala prikazati na koje sve načine znanstvenici mogu uključiti javnost (posebice djecu i mlade) u dizajn i provedbu studija u području preventivne znanosti. Osim toga, bili su prikazani načini konzultiranja djece i mladih tijekom različitih dijelova istraživanja poput ciljeva i procedura kao i analize podataka te diseminacije istih.

U prvom danu Konferencije održano je pet sinkronih usmenih prezentacija. Nakon uvodne ceremonije, Inna Feldman (*Uppsala University*) predstavila je zanimljiv ekonomski pristup promociji mentalnog zdravlja te naglasila na koji način ekonomska perspektiva može poduprijeti donošenje ključnih odluka i politika. Sljedeće predavanje bilo je posvećeno odnosu prevencije i COVID-19 bolesti. Predstavljajući je bila Maria Rosaria Galanti (*Karolinska Institutet*) koja je svoje predavanje posebno posvetila utjecajima pandemije na mentalno zdravlje mladih i izazovima u istraživanjima. Središnji dio dana bio je organiziran u obliku poster sekcija ili snimljenih usmenih predavanja. Sudionici su tako mogli pristupiti unaprijed pripremljenim izlaganjima koja su pripremili autori diljem svijeta. Program izlaganja bio je iznimno bogat te je obuhvaćao tematiku evaluacije različitih školskih i obiteljskih preventivnih programa, izazove implementacije prepoznatih znanstveno učinkovitih programa te rezultate istraživanja vezane s uporabom sredstava ovisnosti, poremećajem hranjenja, vršnjačkim nasiljem i prevencijom suicida. Nakon toga su ponovno uslijedile tri sinkrone usmene prezentacije. U prvoj prezentaciji Ina Koning (*Utrecht University*) i Jeremy Segrott (*Cardiff University*) predstavili su rezultate istraživanja vezanih uz roditeljstvo tijekom korona-krize i primjere podrške roditeljstvu. Druga prezentacija bila je predvođena timom stručnjaka iz različitih zemalja, Lorena Contreras (*ISSUP Chile*), Frederick Groeger-Roth (*Crime Prevention Council of Lower Saxony*) i Rafn Jónsson (*Directorate of Health*). Stručnjaci su predstavili važnost ekološkog pristupa preventivnim pristupom „Zajednice koje brinu“ te iskustvom primjene Islandskog modela prevencije sredstava ovisnosti kod mladih (engl. *The Icelandic Model of Adolescent Substance Use Prevention*). Zadnja prezentacija bila je posvećena ulozi preventivnih stručnjaka u klimatskim promjenama. Temu je prezentirao Gerard Hastings (*University of Stirling*), koji je na početku opisao trenutni položaj preventivnih stručnjaka u tom području, a zatim je potaknuta rasprava o mogućnostima povezivanja s preventivnom budućnošću.

Drugi dan Konferencije održane su tri sinkrone usmene prezentacije, dok je središnji dio dana bio posvećen pristupanju poster prezentacijama organiziranim u dvjema zasebnim sekcijama. U sekcijama su predstavljene poster prezentacije vezane uz širok spektar tema kao što su ovisnost o internetu i videoigricama, posljedice COVID-19 na mentalno zdravlje mladih, uporaba sredstava ovisnosti i roditeljstvo te čimbenici otpornosti kod mladih, kao i prikazi evaluacija učinkovitih preventivnih programa. Što se tiče usmenih predavanja, Ina Koning (*Utrecht University*) i Georg Burkhat (*European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA)*) predstavili su sudionicima *EUSPR position paper*, dokument koji bi trebao unaprijediti djelovanje Društva u zagovaranju preventivnih politika te su nakon toga potaknuli sudionike da iznesu svoje viđenje dokumenta. Druga prezentacija bila je posvećena predavljanju *online* edukacije temeljene na Europskom preventivnom kurikulumu (*European Prevention Curricula (EUPC)*), nakon čega su predstavljači rada Roman Gabrhelik i Michal Miovisky (oboje, *Czech Republic – Charles University, 1st Faculty of Medicine*) potaknuli sudionike da podijele svoje dojmove o kreiranome modulu edukacije. Zadnje predavanje

održano je u formi „Campfire“ sekcije, odnosno virtualnoga okruglog stola, o *Kokreaciji u prevenciji*. Izlagači su bili Kate Beckett (*University of the West of England Bristol*), Michelle Farr (*National Institute for Health Research (NIHR)*), Anita Kothari (*University of Western Ontario*) i Andrée le May (*University of Southampton*) koji su iznijeli svoja iskustva i znanja o transformativnom potencijalu koproduciranog istraživanja na društvo. Nakon kratkih izlaganja, postavljena su pitanja za publiku koja se potom aktivno uključila u nastavak rasprave. Tijekom drugog dana održan je i sastanak članova EUSPR-a u kojem su predstavljene i raspravljene ključne aktivnosti i strategije djelovanja Društva u razdoblju koje slijedi. Na sastanku je predstavljen i nacrt Etičkog kodeksa EUSPR-a¹ koji će nakon prikupljenih javnih komentara svih članova Društva, biti objavljen u konačnoj verziji.

Izlaganja mladih istraživača bila su vrlo inspirativna te su obuhvaćala različite teme uključujući promociju mentalnog zdravlja, prevenciju problema u ponašanju (konzumacija alkohola i drugih sredstava ovisnosti, vršnjačko nasilje, rizično seksualno ponašanje, različite vrste ovisnosti), učinkovite elemente prevencije, evaluaciju preventivnih intervencija, smjernice za kreiranje javnih politika te pandemiju COVID-19. Mladi istraživači bili su poprilično zastupljeni na Konferenciji, čemu svjedoči i činjenica da je bilo ukupno 23 snimljena usmena izlaganja i 30 posternih prezentacija.

Unutar sekcije mladih istraživača, bilo je i nekoliko hrvatskih predstavnika. Tako je Andrea Ćosić u suautorstvu s Ivanom Borić, usmenim izlaganjem, predstavila rad usmjeren na važnost integracije dječje perspektive u prevenciju u školskom okruženju. Nadalje, u okviru iste sekcije, Matea Belošević je u suautorstvu s Mirandom Novak, Martinom Ferić, Josipom Mihić i Valentinom Kranželić, izložila rad usmjeren na čimbenike individualne otpornosti i rizično seksualno ponašanje iz perspektive adolescenata na području Varaždinske županije. U okviru druge sekcije mladih istraživača, posternim prezentacijama svoje radove izložile su Dinka Caha i Zrinka Selestrin. Dinka Caha predstavila je rad pod nazivom *Does employment commitment and social integration in the community influence mental health of unemployed?*. Zrinka Selestrin prezentirala je dva rada. Prvi rad odnosio se na kritički prikaz odnosa prevencije mentalnih, emocionalnih i ponašajnih problema te promocije mentalnog zdravlja, dok je drugi rad bio usmjeren na značajke i mogućnosti preventivnih ulaganja te budućih istraživanja u ovisnost o tjelesnom vježbanju.

Nadalje, Europska mreža mladih istraživača u području prevencije (engl. *Early career forum*) nakon završetka Konferencije zamolila je mlade istraživače da napišu u nekoliko rečenica svoje doživljaje u odnosu na ovogodišnju *online* Konferenciju, s posebnim naglaskom na iskustva pripreme drugačijih načina izlaganja (snimljena usmena izlaganja, priprema posternih prezentacija). Naime, kao i svake godine, iskustva mladih istraživača objavit će kao izvješće na *EUSPR Early Careers Forumu* te će zasigurno prikazati brojne dojmove koje je donijela Konferencija. U pripremi prošlogodišnjeg izvješća² sudjelovale su i hrvatske predstavnice mladih istraživača.

Osim sekcija mladih istraživača, na Konferenciji su hrvatski predstavnici svoje radove predstavili unutar četiriju poster sekcija. Tako je Dijana Jerković u suautorstvu s Nadicom Buzina i Goranom Arbanasom predstavila rad pod nazivom *Choice architecture as a complementing strategy in responding to the psychoactive substance abuse among forensic patients*. Nadalje, članice Laboratorija za preventijska istraživanja (PrevLab) u suautorstvu su predstavile dva rada vezana uz rezultate projekta

1 Kodeksu se može pristupiti na sljedećoj poveznici <https://euspr.org/euspr-code-of-ethics/>.

2 EUSPR Early Careers Forum (2020). *Impressions of the EUSPR 2019 Conference by the Early Career Forum*. Preuzeto 23.10.2020. s <https://euspr.hypotheses.org/>.

„Pozitivan razvoj adolescenata u Hrvatskoj“. Tako je Miranda Novak, u suautorstvu s Nicholasom J. Parr, Martinom Ferić, Josipom Mihić i Valentinom Kranželić, predstavila rad usmjeren na prikaz povezanosti čimbenika u obiteljskom i školskom okruženju te pozitivnog mentalnog zdravlja i dobrobiti adolescenata. Drugi rad predstavila je Matea Belošević u suautorstvu s Mirandom Novak, Martinom Ferić, Josipom Mihić i Valentinom Kranželić te je rad bio usmjeren na prikaz otpornosti i pozitivnog razvoja mladih kao zaštitnih čimbenika od vršnjačkog nasilja. Iz navedenog, možemo uočiti da je značajan broj hrvatskih predstavnika (uključujući i mlade istraživače) bio zastupljen na Konferenciji. Ujedno, raznolikost njihovih izlaganja upućuje na sve veću prepoznatljivost preventivne znanosti, kao i širenje dobre preventivne prakse na području Republike Hrvatske.

Iako se Konferencija održavala virtualno, organizatori su zadržali ceremoniju zatvaranja Konferencije kao poseban događaj. Na početku zatvaranja, sudionike je pozdravio predsjednik EUSPR-a, Peer van der Kreeft koji je izrazio zahvalnost i zadovoljstvo na razmjeni različitih iskustava vezanih uz preventivnu znanost na Konferenciji. Nakon toga je uslijedila tradicionalna podjela nagrada istaknutim znanstvenicima, praktičarima i mladim znanstvenicima iz preventivne znanosti, a koju je predvodio Jeremy Segrott (*Cardiff University*). Za istaknut doprinos razvoju preventivne znanosti na međunarodnoj razini, dodijeljena je medalja Europskog društva za preventivna istraživanja (engl. *The Sloboda Medal*) znanstveniku Frederiku Grogeru-Rothu (*Ministry of Justice of Lower Saxony; State Prevention Council Lower Saxony*) jer je svojim djelovanjem putem projekata i istraživanja znatno unaprijedio prijenos preventivnih znanja u praksu. Nagradu za izniman doprinos u području preventivne prakse dobila je Rachele Donini (*Department of Mental Health and Addiction, ASL2 Savonese*) koja, zahvaljujući svojoj stručnosti i profesionalnosti, kontinuirano unapređuje područje prevencije ovisnosti i promicanje dobrobiti u kontekstu javnih službi. Mladim istraživačima dodijeljene su nagrade u dvjema kategorijama – najbolje usmeno izlaganje i najbolja poster prezentacija. Nagradu za najbolje usmeno snimljeno predavanje dobila je Lauren Gardner (*Matilda Centre for Research in Mental Health and Substance Use, University of Sydney*) za rad *Intervention-based prevention of substance use, anxiety and depression for secondary school students: An overview of the Climate School Programs*. Mlada istraživačica Danielle Spellacy dobila je nagradu za najbolju poster prezentaciju, za rad pod nazivom *Impactful social changes related to COVID-19 pandemic in prenatal women*. Nakon svečane dodjele nagrada, voditelji događanja još jednom su zahvalili svima koji su obogatili Konferenciju svojim doprinosom i znanjima te su najavili održavanje sljedeće konferencije. Sljedeća konferencija održat će se od 29. rujna do 1. listopada 2021. godine u Tallinu, Estonija, s temom „Prevencija – između etike i učinkovitosti“ (engl. *Prevention – Between Ethics and Effectiveness*). Sve daljnje informacije o Konferenciji, ostalim događanjima, kao i najnovijim aktualnostima vezanim uz djelovanje EUSPR-a mogu se pratiti na njihovoj službenoj stranici.³

Bez obzira na promijenjene, odnosno virtualne okolnosti održavanja, važno je naglasiti da je i ove godine Konferencija bila iznimno kvalitetno organizirana te je potaknula okupljanje vodećih znanstvenika, praktičara i kreatora politika iz područja preventivne znanosti. Bogat i zanimljiv program omogućio je uvid u različita područja preventivne znanosti i prakse, a susret sudionika i razmjena inspirirala je nove suradnje, ideje i istraživačka pitanja u preventivnoj znanosti.

Pripremile:

Andrea Ćosić, mag. paed. soc.
Matea Belošević, mag. paed. soc.
Zrinka Selestrin, mag. paed. soc.